

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institvtiones Morales

In Qvibus Vnivers[a]e Qvaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

21 De ira in proximum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

ralem, vt sic conuersus ad Deum, metu mortis saluus fiat? Dico esse licitum ex eisdem proximè allaris. Dices: Non sunt faciendæ, aut optandæ alteri mala, vt eueniant inde bona, Rom. 3. ergo non est licitum. Dico, argumentum non valere, quia in hoc non facimus, aut volumus, alteri malum, vt inde eueniat bonum, sed optamus illi malum bonum, nimirum salutem animæ spirituales, & æternam cum iactura, & detrimento sui boni temporalis, vel corporis: & hoc non est contra charitatem debitam proximo, quoniam quisque procurare debet sibi bonum animæ: etiam cum detrimento, si aliter commodè fieri non potest, boni temporalis. Et ita præter rationem conquiretur quis de nobis, si optemus illi bonum animæ eius, etiam cum iactura sui boni temporalis, quando aliter commodè fieri non potest. Aut dico, quod optare prædicta ob bonum spirituale proximi, non est optare illi malum, vt malum, sed optare malum, vt bonum, nimirum morbum, aliam iacturam temporalem, vt est medium viæ ad eius conuersionem, & bonum spirituale animæ. Ita Sotus *lib. 5. de Iustitia quest. 12. art. 7.*

Quæres, An licitum sit etiam, non solum ob bonum animæ, sed etiam ob bonum temporale maius proximi, optare illi temporale aliquod incommodum. Verbi gratia. An sit licitum, si proximus est dissipator suorum bonorum, aut si luxuriose, & lasciuè nimium viuit ob diuitiarum copiam, optare illi detrimento aliquid bonorum temporalium, ne ludo, aut iustibus, aut lasciuis rebus, bonorum suorum temporalium totam substantiam perdat? Dico, esse licitum, quoniam non est nisi optare illi minus malum, non vt malum est, sed vt medium est, ad euitandum maius malum illius. Sotus *vbi supra.*

Tertio quaeritur, An licitum sit optare malis, nimirum Turcis, Saracenis, Hæreticis, & alijs hostibus Ecclesiæ vel iustorum bonorum mortem temporalem, ne Ecclesiæ, vel Iustis, opprobrium, vel ne Iustina æquitas, aut diuini cultus ratio conculectur? Nauar. loco citato ex Alexandro, & S. Thomas ait, esse licitum. Ita etiam Sotus *lib. 5. de Iustitia quest. 12. art. 7.*

Quarto quaeritur, An quando quis certò credit aliquem perpetuo condemnandum, licitum sit nobis optare illi mortem corporalem, ne Ecclesiæ, aut boni inique opprobriantur ab eo? Respondeo ex Soto *iam citato*, esse licitum.

De Ira in Proximum.

CAPVT XXI.

Primo notandum. Ira est cupiditas, qua quis vult alicui malum ob vindictam. Ita S. Thom. *secunda secunda questio. 158.* Nauartus *cap. 23. num. 115.* & sequent.

Secundo notandum: Ira distinguitur ab odio, quod per iram volumus alicui malum, ob vindicandum nos de ipso: ac odium est, quo volumus ipsi malum absolute.

Primo quaeritur, Quando Ira sit peccatum? Respondeo, ex S. Thomæ, vbi supra, communiter recepto, iram esse peccatum in his casibus, qui sequuntur. Primo, quando quis appetit puniri aliquem, qui nihil mali est commertus. Secundo, quando appetit puniri aliquem plusquam meruit. Tertio, quando appetit aliquem puniri sine debito ordine, nimirum ab eo, qui non potest iure punire. Quarto, quando appetit puniri absque debito fine, hoc est, non ob bonum tuendum, aut culpam puniendum, sed ob alium finem. Quinto, quando appetit puniri absque debito modo, nimirum si immo dicere irascatur quis ita, vt blasphemet Deum, vel maledicat proximo, vel ei grauius, aut extreme egent non subueniat. Siluest. *in verbo Ira.*

Secundo quaeritur, An Ira in prædictis casibus semper sit mortale peccatum? Respondeo. Primo, si adit plena

animi deliberatio, vt vindicta sit grauis, semper est mortale peccatum in prædictis casibus.

Secundo, si vindicta est exigua, qualis est, puerum leuiter percussere, vel per capillos trahere, aut si deliberatio rationis est imperfecta, tunc solum est veniale peccatum. Siluest. *loco citato.*

De Inuidia in Proximum.

CAPVT XXII.

Primo notandum. Inuidia est tristitia de bono alterius: vt proprium nostrum bonum impedire, vel minuire putatur. S. Thomas 2. 2. *quest. 36. art. 1.* Nauartus *cap. 23. num. 118.* Licite tristari possum de bono alterius, vt ab eo mihi imminet malum. Item, vt illud bonum mihi deest, & habere illud opto, siue alius habeat, siue non. Item tristari licite possum de bono alterius, quatenus ille est eo bono indignus. At verò si tristor de bono alterius, quatenus impedit, vel minuit propriam meam gloriam, vel honorem, vel laudem, vel excellentiam, vel commodum, est Inuidia.

Secundo notandum. Inuidia est peccatum mortale ex genere suo, vel natura sua, quia est contra charitatem debitam proximo S. Thom. *vbi supra.*

Dubium est, quando inuidia sit mortale peccatum, & quando solum sit veniale? Respondeo, tunc Inuidiam esse veniale peccatum, quando de bono eius tristor ex subito quodam motu, & affectu cordis nato ex imperfecta rationis deliberatione. Secundo, est veniale peccatum, quando tristor de bonis proximi minimis, & exiguis: at verò si adit plena rationis deliberatio, & bona proximi de quibus tristor, sint bona alicuius momenti, quia magna sunt, tunc Inuidia est mortale peccatum.

De Maledictione in Proximum.

CAPVT XXIII.

Primo notandum. Maledictionem sumi tripliciter. Primo, vt est enunciatio, qua opprobrium, siue conuictum per modum indicatum de proximo diximus, & tunc maledictio est species quedam detractionis, de qua in præsentia sermo non est, quia spectat ad octauum Præceptum Decalogi. Secundo, sumitur Maledictio, pro vt est enunciatio Imperatiua, quia malum alteri imperamus, & de hac est sermo in præsentia. Tertio, sumitur prout est enunciatio quedam imprecatoria, quia malum alteri imprecamur, & de hac re est etiam sermo hic: de qua agit S. Thomas 2. 2. *quest. 26.* Siluest. & alij Sumuntur *in verbo Maledictio.* Nauar. *cap. 23. num. 127.*

Secundo notandum. Quod licite possum alteri malum imprecari, non vt malum illi est, sed vt medium illi viæ, vel ad bonum ipsius spirituale, nimirum, vt corrigatur, vel est medium viæ illi, ad maius aliud malum temporale euitandum. Sotus *lib. 5. de Iustitia. quest. 12. art. 7.* & Siluest. *vbi supra* ex S. Thom. at verò imprecari malum, vt malum illi est, tunc est illicitum.

Tertio notandum, Quod est etiam illicitum maledicere creaturis sensu, & vita carentibus, & maledicere creaturæ alicui, vt in ea est participatio aliqua Dei, hoc est, vt est creatura Dei, siue secundum esse vitale, siue secundum esse naturale, est blasphemia, & maledictio in Deum, quia malum tunc imprecamur bono diuino, quod creaturæ est communicatum. Maledicere creaturis ratione carentibus, vt sunt possessiones quedam hominum, est maledictio in homines, quia imprecamur malum bono hominis, quod est in creaturis. Verbi gratia. Maledicere iumenta hominis, vt sunt huius, vel illius hominis.

Primo quaeritur, Quando maledictio sit peccatum mortale,

tale,